مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

فرم طرح دوره

نام درس: اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری های شایع در ایران **تعداد واحد: ۲ نظری**	**رشته تحصیلی: پرستاری**	**مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته**	**محل برگزاری: ساختمان کلاس‌ها**	**مدرس: دکتر محمد قربانی**	**نیمسال دوم تحصیلی ۴۰۰-۱۳۹۹**

هدف کلی درس: هدف از ارائه این درس انتقال اطلاعات لازم در مورد اصول اپیدمیولوژی و پزشکی پیشگیری، علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماری‌ها در جامعه و ارائه اطلاعات اختصاصی در مورد همه‌گیرشناسی بیماری‌های شایع کشور می‌باشد.

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	حیطه اهداف	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه	تکالیف و وظایف دانشجو	نحوه**ارزشیابی
۱		آشنایی دانشجویان با کلیات اپیدمیولوژی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- جایگاه اپیدمیولوژی را در بین علوم پزشکی شرح دهد. ۲- تعاریف و اهداف اپیدمیولوژی را بیان کند. ۳- کاربردهای اپیدمیولوژی را توضیح دهد. ۴- دامنه اپیدمیولوژی و ارتباط آن با سایر علوم را بداند. حیطه عاطفی: ۱- با انگیزه در حین تدریس به درس گوش کند. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	نرم افزار Adobe connect نرم‌افزار power point کامپیوتر	۶۰	تکلیف درسی	آزمون‌های آغازین
۲		اپیدمیولوژی و پیشگیری	دانشجو بتواند	شناختی	آموزش مجازی	Adobeنرم افزار	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی

)روش یاددهی – یادگیری می‌تواند شامل: سخنرانی، مباحثه‌ای – گروهی کوچک، نمایشی – حل مسئله – پرسش و پاسخ – گردش علمی، آزمایشی

**آزمون‌ها بر اساس اهداف می‌توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله‌ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.

		حیطه شناختی: ۱- تعریف پیشگیری را شرح دهد. ۲- سطوح پیشگیری را با مثال توضیح دهد. ۳- نقش پیشگیری را در اپیدمیولوژی شرح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با انگیزه به حل مسائل بپردازد. ۲- با تمرکز حواس در طول کلاس مسائل را پیگیری کند.	عاطفی		connect powerنرم‌افزار point			
۳		آشنایی با واژه‌ها و اصطلاحات متداول در اپیدمیولوژی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- واژه‌های مربوط به سیر طبیعی بیماری‌ها و انواع بیماری‌ها (سلامت، بیماری، بیماری بالینی، بیماری تحت بالینی و مزمن، عفونت بیمارستانی، عفونت فرصت‌طلب، بیماری ناشی از دخالت پزشک) ۲- واژه‌های مربوط به وضعیت انتشار بیماری در جامعه (آندمیک، هولو آندمیک، هایپر آندمیک، تک‌گیر، اپیدمیک، طغیان، عالم‌گیر، بیماری خارجی، کنترل، حذف، ریشه‌کنی، ایمنی جمعی) ۳- واژه‌های مربوط به مبارزه بیماری‌های واگیردار (روابط متقابل عامل بیماری‌زا و انگل، زنجیره عفونت، عامل عفونی، بیماری مسری، بیماری قابل واگیر، انتقال عوامل بیماری‌زا، آلودگی، آلایندگی، آلودگی انگلی، میزبان، حساس، مخزن، منبع، جداسازی، قرنطینه، بیماری‌های مشترک انسان و حیوان) را تشریح کند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	کامپیوتر	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

۴		آشنایی با مفهوم اکولوژی و نقش آن در اپیدمیولوژی و سلامت، مفهوم علیت و فاکتورهای مرتبط با علیت	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- مبانی بیماری‌زایی (عامل بیماری‌زا، محیط و میزبان) را بداند. ۲- عوامل داخلی (سن، جنس، قومیت و نژاد و ...) مؤثر بر سلامت را توصیف کند. ۳- عوامل خارجی (محیط زیستی، فیزیکی، اجتماعی و ...) مؤثر بر سلامت را توضیح دهد. ۴- مفهوم علیت را بداند. ۵- فاکتورهای علیت را توضیح دهد. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	Adobeنرم افزار connect powerنرم‌افزار point	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی
۵		آشنایی با مدل‌های اپیدمیولوژیک و کاربرد آن‌ها در پیشگیری	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- هدف از ایجاد مدل‌های اپیدمیولوژیک را بداند. ۲- انواع مدل‌های اکولوژیک در ارتباط با علیت بیماری‌ها را نام ببرد. ۳- با مدل مثلث اپیدمیولوژیک علت بیماری‌ها را توجیه کند. ۴- نحوه کاربرد مدل چرخ را بداند. ۵- شبکه علیت و کاربرد آن را بشناسد. ۶- مدل اعتقاد به سلامتی و کاربرد آن در ارتقاء سلامت را تشریح کند. ۷- برای یک بیماری مزمن و یک بیماری تک عاملی مدل مناسب مربوطه را ترسیم کند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	کامپیوتر	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

۶		مطالعات توصیفی در اپیدمیولوژی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- متغیرهای مورد بررسی در مطالعه توصیفی را برشمرد. ۲- اپیدمیولوژی شخص، زمان و مکان را بیان کند و نقش آن‌ها را در بیماری‌ها توضیح دهد. ۳- انواع مطالعات توصیفی را نام ببرد. ۴- تفاوت انواع مطالعات توصیفی را شرح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با انگیزه به حل مسائل بپردازد. ۲- با تمرکز حواس در طول کلاس مسائل را پیگیری کند.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	Adobeنرم افزار connect powerنرم‌افزار point	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی
۷		آشنایی با مطالعات تحلیلی (مطالعات مقطعی و مورد شاهدی)	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- با دسته‌بندی مطالعات تحلیلی آشنا گردد. ۲- طراحی کلی مطالعات مقطعی را بداند. ۳- طراحی کلی مطالعات مورد شاهدی را انجام دهد. ۴- مزایا و معایب مطالعات مورد شاهدی را بیان کند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	کامپیوتر	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی
۸		آشنایی با مطالعات تحلیلی (مطالعات هم‌گروهی)	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- طراحی کلی مطالعات هم‌گروهی را بداند. ۲- انواع مطالعات هم‌گروهی را بشناسد. ۳- مزایا و معایب انواع مطالعات هم‌گروهی را بیان کند. حیطه عاطفی:	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	Adobeنرم افزار connect powerنرم‌افزار point	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی، آزمون پایانی

		۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.							
۹		آشنایی با مطالعات تجربی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- انواع مطالعات تجربی را بشناسد. ۲- طراحی کلی مطالعات تجربی را بیان کند. ۳- کاربرد مطالعات کار آزمایی بالینی را بداند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.		آموزش مجازی	کامپیوتر	۶۰	تکلیف درسی	
۱۰		آشنایی با شاخص‌های ابتلا	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- اهمیت اندازه‌گیری و تهیه شاخص‌ها را بیان کند. ۲- انواع شاخص‌های ابتلا (بروز و شیوع) را بیان کند. ۳- تفاوت بین میزان بروز و شیوع را شرح دهد. ۴- نقاط قوت و ضعف شاخص‌ها را بیان کند. ۵- طریقه محاسبه و کاربرد این شاخص‌ها را بداند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	Adobeنرم افزار connect powerنرم‌افزار point	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی
۱۱		آشنایی با شاخص‌های میرایی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- انواع شاخص‌های میرایی و تفاوت آن‌ها را بداند. ۲- انواع شاخص‌های ابتلا و تفاوت‌های آن‌ها را	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	کامپیوتر	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی

		بداند. ۳- طریقه محاسبه و کاربرد این شاخص‌ها را بداند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.							
۱۲	آشنایی با مفهوم غربالگری	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- با مفهوم غربالگری آشنا گردد. ۲- پدیده کوه یخ را در مورد بیماری‌ها بشناسد. ۳- ضوابط یک برنامه غربالگری را بداند. ۴- مفاهیم حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و منفی را بداند. ۵- مفهوم پایایی یا قابلیت اطمینان در آزمون غربالگری را بداند. ۶- بیماری‌های مهم شمول طرح غربالگری در کشور را نام ببرد. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	Adobeنرم افزار connect powerنرم‌افزار point	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی
۱۳	بررسی همه‌گیری‌ها	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- دلایل همه‌گیری‌ها را بیان کند. ۲- مراحل بررسی همه‌گیری را شرح دهد. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	کامپیوتر	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی
۱۴	آشنایی با اپیدمیولوژی	دانشجو بتواند	شناختی	آموزش مجازی	Adobeنرم افزار	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

		بیماری‌های واگیر در ایران	حیطه شناختی: ۱- اپیدمیولوژی بیماری‌های سل، بروسلوز و مالاریا را بشناسد. ۲- اپیدمیولوژی بیماری‌های منتقله از راه جنسی را بداند. حیطه عاطفی: ۱- در هنگام تدریس به درس توجه داشته و با دقت گوش دهد. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	عاطفی		connect powerنرم‌افزار point			تشخیصی
۱۵		آشنایی با اپیدمیولوژی بیماری‌های غیر واگیر در ایران	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- بیماری‌های غیر واگیر شایع در ایران را ذکر نماید. ۲- جنبه‌های اپیدمیولوژیک بیماری‌های غیر واگیر مزمن (سرطان‌ها، قلبی عروقی، تب روماتیسمی، هپاتیت و سوانح و حوادث) را توضیح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با صبر و حوصله مسائل مربوطه را حل کند. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	کامپیوتر	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی
۱۶		اپیدمیولوژی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی و برنامه‌ریزی مراقبت‌های بهداشتی درمانی	دانشجو بتواند حیطه شناختی: ۱- اپیدمیولوژی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی را شرح دهد. ۲- برنامه‌ها و سیاست‌های بهداشتی کشور را توضیح دهد. حیطه عاطفی: ۱- با صبر و حوصله مسائل مربوطه را حل کند. ۲- در مباحث مطرح شده مشارکت داشته باشد.	شناختی عاطفی	آموزش مجازی	Adobeنرم افزار connect powerنرم‌افزار point	۶۰	تکلیف درسی	تکوینی یا تشخیصی
۱۷		جمع‌بندی کلی مطالب و امتحان پایان‌ترم	دانشجو بتواند حیطه شناختی:	شناختی عاطفی	حل مسئله	--	۶۰	تکلیف درسی	آزمون پایانی

			۱- مطالب ارائه‌شده در طول‌ترم را توضیح جامعی بدهد. ۲- مسائل مختلف ارائه‌شده در طول‌ترم را حل نماید. حیطه عاطفی: ۱- هدف از ارائه این واحد درسی را به خوبی درک کرده باشد. ۲- با اشتیاق و انگیزه در امتحان پایان‌ترم شرکت نماید.						

نحوه ارزشیابی:

ارزشیابی به صورت کتبی که ۲۰٪ کل نمره با استفاده از کوئیز و ۸۰٪ باقی‌مانده در امتحان پایان‌ترم محاسبه می‌گردد.

نحوه محاسبه نمره کل:

آزمون پایان‌ترم ۸۰٪ کل نمره

کوئیز و تکالیف درسی ۲۰٪ کل نمره

منابع:

۱- حاتمی حسین، سوری حمید، مبانی و اصول اپیدمیولوژی، کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد دوم، چاپ سوم، ۱۳۹۱

۲- عزیزی فریدون، جانقربانی محسن، حاتمی حسین، اپیدمیولوژی و کنترل بیماری‌های شایع در ایران، چاپ دوم ۱۳۹۱

۳- گوردیس لئون، اپیدمیولوژی انتشارات گپ ۱۳۸۵

۴- قربانی محمد، عزیز زاده انتقام، ستوده مرام اسفندیار، پدیده‌های فریبنده در پژوهش‌های علوم پزشکی انتشارات بشری